

Zálesí

Čtvrtletník pro kulturu, sport,
historii a společenský život

ročník 59, prosinec 2022, zdarma

KDYŽ HUMPOLCEM
ZAZNÍ...

NADAČNÍ FOND
POMOCI BERNARD

ZIMA V ZÁLESÍ

NÁRODNÍ HÁZENÁ

VÁNOČNÍ KVÍZ

Slovo na začátek

Redaktorka Zuzana Holčíková

Milí čtenáři,

čas je neuvěřitelný závodník. Běží, utíká, uhání, letí, jako by snad nevěděl, že stejně pokaždé zvítězí. Když se ohlédneme jen trochu zpátky, zjistíme, že další rok je skoro za námi a my se setkáváme již po čtvrté, tentokrát v zimním kabátku. Je mi skutečně líto, jak jsou k nám všechny ty vteřiny, minuty a hodiny času neúprosné. I když ke všem spravedlivě.

Také zimní Zálesí a jeho rubriky budou jistojistě kroužit kolem nejkrásnějšího, nejvoňavějšího a nejradostnějšího období v roce – Vánoc. Tradice se mají ctít a hlavně udržovat. Ovšem nejen vánoční nálada bude vyplňovat stránky tohoto čísla. Podíváme se i dál, kde už někteří vyhlíží nový rok.

Ještě než začneme na konci letopočtu přepisovat poslední čísílko v řadě: pojďme se vidět, podat si ruce, obejmout, pohovořit, popřát si, zavzpomínat, zatančovat, zazpívat anebo se prostě jen zasmát, a tak rozptýlit chmury třeba u hezké pohádky či veřejného představení v kině či divadle. A nezapomeňme i na to, že jednou za rok je to tak strašně málo. Slibme si to i nazítří, za týden, za měsíc...

Protože sliby se přece mají plnit nejen o Vánocích.

ZÁLESÍ – humpolecký zpravodaj pro kulturu, sport, historii a společenský život, ročník 59, vydalo Městské kulturní a informační středisko v Humpolci, Havlíčkovo náměstí 91 / redaktorka: Zuzana Holčíková / redakční rada: Marcela Kubíčková, Zuzana Holčíková, Ludmila Trnková a Dagmar Kluchová / sazba: Michal Novák / grafické zpracování: studio Svéráz / kontakt: e-mail: zalesi@infohumpolec.cz, tel: **607 782 415** / Zimní číslo čtvrtletníku Zálesí vychází v **prosinci 2022**.

Uzávěrka jarního čísla je 10. února 2023. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, za obsahovou správnost příspěvků zodpovídají autoři a za uskutečnění plánovaných programů pořadatelé. Názory v uváděných příspěvcích se nemusí shodovat s názory redakce. Zálesí vychází jednou za čtvrt roku jako příloha Radničních listů města Humpolce.

TÉMA NA PRVNÍ STRÁNKY 4

Když Humpolcem zazní Vánoce

KULTURA ŽIJE 6

HUMPOLEC POMÁHÁ 7

Nadační fond pomoci Bernard

ČTENÍ KE KÁVĚ 8

Krátké ohlédnutí za Nocí literatury

Oslavy Týdne knihoven

Petr Voldán

MUZEUM 10

Osobnosti

Z muzejních sbírek

DARY PŘÍRODY 13

NA JUNÁCKÉ STEZCE 14

SPORT 16

Národní házená

HRAJEME SI 18

Kvíz

Když Humpolcem zazní Vánoce

Za okny padá sníh, z krbu doma sálá teplo a sem tam v něm zapraská. Mráz si maluje drže na sklo. Hodiny v pokoji vůbec neukazují na pozdní čas, zato tma venku ano. Vánoce ťukají na dveře, první svíčka se rozhořela a rozsvítila naše domovy. Avšak i za okny se dějí kouzla Vánoc. Naše město je jich plné.

Původně jsme chtěli zaměřit pozornost více do historie a tradic konání vánočních trhů, nicméně v Humpolci se vlastně vánoční trhy jako takové nikdy nekonaly. Obě náměstí se čas od času zaplnila stánky s obchodníky nabízejícími drobné zboží dobových řemesel, avšak za účelem ryze vánočním tomu tak nikdy nebylo.

Přesto se toho u nás ve městě nedělo a neděje v období Vánoc málo.

Svařený sáně a Česko zpívá koledy

Již neodmyslitelnou kulisou budou i letos na Horním náměstí **Svařený sáně**. Jejich provozovatel pan Milan Vaněček vám rád a ochotně vloží do rukou kelímek oblíbeného horkého nápoje, který vás jistě příjemně zahřeje jak na těle, tak i na duši. Další akcí, které se naplno a již každoročně ujímá pěvecký sbor Čech a Lech, je **Česko zpívá koledy**. I z našeho náměstí tak v jejich podání zaznívají vánoční koledy, které v jeden stanovený čas, avšak různě po Česku rozezní celou zem. Ani letos tomu nemůže být jinak!

Samostatnou akcí je pak **Mikuláš na Horním náměstí**. Koná se již několik desítek let vždy 5. prosince se setměním. Za zvuku prvních tónů vánočních koled linoucích se z horních pater radnice přichází Mikuláš i jeho početná družina mezi malé i velké čekatele. Je to dlouholetá tradice města a od začátku ji pořádá Středisko volného času.

Původní vánoční smrk a jeho následovník – totem

Na Horním náměstí ještě chvíli zůstaneme. Dlouholetým symbolem humpoleckých Vánoc byl smrk, který však musel být v roce 2015 pokácen. Na jeho místě dnes stojí totem, vyrobený přímo z těla původního smrku. Je velmi pozoruhodnou náhradou, protože má na sobě jednu zvláštnost. Najdete na něm vyobrazené tváře různých národností – dle slavné řeči humpoleckého rodáka a světově proslulého antropologa Aleše Hrdličky: „Všechno lidstvo jednoho původu jest.“

Nesem vám a Projděte se peklem

Připomeňme si rok 2008, kdy se s výzvou humpoleckých podnikatelů konala vánoční akce nazvaná **NESEM VÁM**. Iniciátorem byl humpolecký podnikatel Milan Dočkal. Horní náměstí ožilo bohatým kulturním programem, kde vystoupila převážně humpolecká hudební tělesa a zazpívala i populární zpěvačka Naďa Urbánková s kapelou. V party stanech venku se zdarma podávalo občerstvení. Akce takového charakteru se uskutečnila i v následujícím roce a stala se impulzem

pro vznik Stříbrné neděle, jejímž pořadatelem bylo Městské kulturní a informační středisko. Náměstí i v tomto roce ožije stánky s vánoční tematikou, vše načichne vůní svařeného vína i jiných hřejivých nápojů, v muzeu se konávají výtvarné dílny a na jevišti s příznačnou vánoční výzdobou zazní příjemný hudební program, který vše kouzelně doprovodí.

V letech 2014 a 2015 pořádal MĚKIS oblíbenou akci s názvem **PROJDETE SE PEKLEM**. Samozřejmě šlo hlavně o to vystrašit děti tak, aby v dalším roce zlobily co nejméně. Úkolu se ujala početná skupinka čertů a děsivých pekelníků, a jestli se jim to povedlo, pamatují mnozí z nás. I rodiče následovali své ratolesti cestou pekelné stezky, jejíž chřtán se otevíral v průjezdu knihovny, odkud se postupovalo přes zahradu muzea až do vstupních vrat výstavního sálu na Dolním náměstí. Perníková odměna čekala jenom na ty, kterým se po cestě podařilo zdolat všech deset úkolů. I tuto akci pak vystřídal Stříbrná neděle na Horním náměstí.

Zimní kino

Když jsme u té zimy, měli bychom tu také zmínit jednu relativně novou akci – nazvanou příznačně **Zimní kino**, o kterou se postaralo **Městské kulturní a informační středisko** a nechalo ji vzniknout v čase pandemie. V roce 2020 se tak naskytla jedinečná příležitost, jak se vypořádat s nemožností zajít do kina – a sice zhlédnout oblíbený film přímo na ulici. Na zeď budovy kina se natáhlo velké plátno a každou adventní středu se zde promítal film nebo pohádka se zimní či vánoční tematikou. K tomu samozřejmě nesmělo chybět občerstvení. Akce Zimní kino – s podtitulem Letní kino v kulichu – má své pokračování. Můžete se těšit na opravdu krásné filmové příběhy. Doufáme, že se náměstíčko před kinem opět naplní diváky, sice zachumlanými v dekách a kuliších, ale veselými a užívajícími si hezkou předvánoční atmosféru.

Humpolecká zvonkohra

Něžný cinkot zvonkohry zaslechli obyvatelé města poprvé v roce 2020. Nápad instalovat v Humpolci zvonkohru vzešel z Městského kulturního a informačního střediska. Nejdůležitější bylo najít vhodný prostor k umístění tlakových reproduktorů, jež by vánoční písně a koledy roznesly do širokého okolí. Nabízela se možnost jak v kostele sv. Mikuláše, tak tu stála za zvážení i střecha radnice, nakonec se však jako nejvhodnější ukázala věž evangelického kostela. Odsud se i letos v čase adventním už potřetí dočkáme radostného cinkání zvonkohry, vždy v celou hodinu.

Jak vidno, Vánoce u nás jsou a vždy byly! Za všech okolností i za nepřízně dob minulých. Ono sestavit takový program pro místní i pro turisty není žádná sranda! Iniciativu města Humpolec přebírá v posledních letech ve velkém měřítku **Městské kulturní a informační středisko Humpolec**, jehož pořadatelé musí mít v těchto dnech už vše do puntíku nachystané, protože první advent je již za námi a vánoční vlak se rozjel skoro pekelnou rychlostí.

Děkujeme všem, kdo se na programu podíleli a podílejí, pracují a plánují měsíce dopředu. Jsou to například **Středisko volného času, ZUŠ G. Mahlera, Svařený sáň, Castrum, o.p.s., 8smička** – zóna pro umění, **Divadlo Za komínem** a **mnozí další**.

Užijte si Vánoce se vším, co k nim patří, především však za zvuku radosti, smíchu, štěstí a hlavně lásky – ta by v našich srdcích měla znít nejen o Vánocích.

Zuzana Holčíková

VÝSTAVA

Zima na Zálesí

Vánoce – svátky klidu, stromeček, dárky. Tak je vnímáme v současné době. Před více jak 100 lety však byly spojeny s tradicemi a souvisely s nimi i dávno zapomenuté zvyky. Zima byla pro hospodáře obdobím z celého roku nejklidnějším, a tak ji využívali k různým činnostem. Muži vyráběli košťata, dřeváky, došky a šindele, ženy předly, tkaly, draly peří. Pokud se chcete do tohoto období alespoň na chvíli přenést, přijďte se podívat na vánoční výstavu do muzea.

4. 12. 2022 – 8. 1. 2023, výstavní sál Muzea dr. A. Hrdličky, Horní náměstí

TRADICE

Stříbrná neděle

Druhou adventní neděli Humpolec navštíví anděl. Budou se vznášet na náměstí mezi stánky s vonavými vánočními nezbytnostmi a plnit vaše přání. Těšit se můžete například na českou zpěvačku Alžbětu Kolečkářovou, která přijíždí s programem Vánoční Kolečko, nebo se nechat pohltit vánoční atmosférou na výstavě v Muzeu dr. A. Hrdličky.

Neděle 11. 12. 2022

KULTURA

Zimní kino

Humpolecké Vánoce vám již potřetí nadělí čtyři pohádky. Každý adventní čtvrtek se můžete podívat na jednu: Začínáme pekelně – *S čerty nejsou žerty*, poté vás čekají dvě animované pohádky *Ledové království* a *Polární expres* a jedna trošku nevánoční klasika spojená s naším Orlíkem – *Jak se budí princezny*. Promítáme na zeď Mikáda na Havlíčkově náměstí a na zahřátí pro vás máme připravený svařák i nealko nápoj pro děti a řidiče. Tak si přijďte užít letní kino v kulichu.

Vždy ve čtvrtek: 1., 8., 15. a 22. 12. 2022

SETKÁNÍ V KNIHOVNĚ

Není cesta jako cesta

CESTUJEME S KNIHOVNOU: „MURCIE“ – vyprávění Terezy Kubíčkové o méně známé, ale velmi krásné oblasti jižního Španělska. Region s bohatou kulturou, historií a hlavně nádherným hornatým vnitrozemím láká nejen k pěší turistice. Uslyšíte poutavé příběhy z cest doplněné projekcí fotografií. Objevíte např. unikátní slanou lagunu, které se říká Mar Menor, v překladu „menší moře“, a mnoho dalšího. Program je určen pro dospělé, nadšené cestovatele a starší děti.

Středa 11. 1. 2023, 17.30 hodin, Dětské oddělení knihovny

Nový nadační fond, který pomáhá na Humpolecku

NADAČNÍ FOND POMOCI
BERNARD

Rodinný pivovar Bernard v Humpolci založil Nadační fond pomoci Bernard. Vznikl pro ty, kdo se ocitli ve složité životní situaci a mají vůli to změnit. Fond je určen lidem žijícím v Humpolci a nejbližším okolí.

„Když člověk může smysluplně pomoci, měl by to udělat. Proto jsme založili Nadační fond pomoci Bernard. Smůla, nešťastná náhoda nebo špatné rozhodnutí může potkat každého. Rádi pomůžeme zejména těm, kdo vědí, jak svoji nepříznivou situaci řešit, ale chybí jim k tomu peníze, hmotná podpora nebo odborná rada,“ říkají spoluzakladatelé fondu Stanislav Bernard a Josef Vávra. Počáteční vklad do fondu je deset milionů korun, osm milionů vložil pivovar a po jednom milionu Stanislav Bernard a Josef Vávra.

Pivovar je pevně spjat s Humpolcem, proto pomoc nadačního fondu směřuje k osobám žijícím v Humpolci a v okolních obcích do vzdálenosti sedmi kilometrů.

Níže najdete praktické informace, které mohou pomoci vám nebo vašim blízkým.

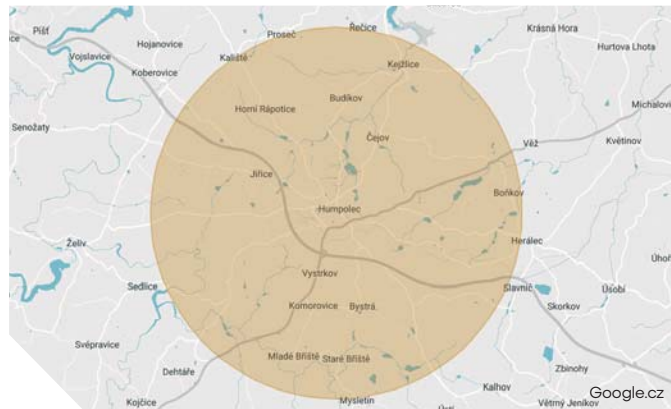
Jak žádat o příspěvek?

Je to jednoduché. Buď napište na e-mailovou adresu nadacnifond@bernard.cz, nebo svoji žádost můžete podat na webu nadacnifond.bernard.cz, kde je formulář, který vyplníte. Podrobně popíšete svůj problém, plán řešení a o co fond žádáte.

„Žadatelům se brzy ozveme zpět. Poprosíme je o doložení popsaných skutečností, případně i dalších dokumentů. Může jít například o výpisy z rejstříků, výpisy z bankovních účtů a podobně. Situaci žadatele zvážíme, a pokud to bude možné, rádi a co nejrychleji pomůžeme.“

Kdo může podat žádost o příspěvek?

Protože Rodinný pivovar Bernard je pevně spjatý s městem Humpolec, pomoc nadačního fondu směřuje k místním lidem.

Fond žádosti přijímá od obyvatel Humpolce a okolí asi do sedmi kilometrů od centra města.

Jakým způsobem lze doložit požadované přílohy k žádosti?

Potřebné materiály je možno zaslat elektronicky, poštou či osobně (po předchozí domluvě).

Jaká je výše nadačního příspěvku v případě jeho přiznání?

Maximální výši příspěvku fond nestanovil. „Vždy přihlížíme ke konkrétní situaci žadatele. Vyhradíme si však právo žádost o příspěvek zcela zamítnout, krátit nebo vyplatit v nepeněžním plnění,“ říká ředitel František Čmok s tím, že fond může dle svého uvážení uhradit příspěvek přímo poskytovateli služeb, výrobci, distributorovi pomůcek apod., tzn. ne přímo žadateli.

Jak dlouho se čeká na pomoc?

Kdo rychle pomáhá, dvakrát pomáhá. „Rozumíme tomu, že člověk v těžké situaci nemůže dlouho čekat. Proto žádosti řešíme bezodkladně. Na druhou stranu je nutné se každou žádostí zabývat důkladně, a to zabere nějaký čas,“ říká František Čmok, podle kterého reakce fondu nebude delší než jeden měsíc od prvního kontaktu.

V jakém případě nelze žádosti vyhovět?

Žádat o přímou pomoc nelze na úhradu části dluhu, pokud nemá žadatel zajištěné financování jeho zbytku. Při posuzování žádostí o příspěvek na opravu poškozené nemovitosti bude důležitým kritériem skutečnost, zda byla nemovitost řádně pojištěna.

Může Nadační fond žadateli příspěvek zpětně odebrat?

Ano, ovšem pouze v těch případech, kdy NFPB zjistí, že žadatel buď uvedl v podkladech pro schválení příspěvku nepravdivé informace, nebo že nesplnil podmínky pro udělení daru.

Dárci jsou vítáni!

Líbí se vám, co fond dělá? Přispět nadačnímu fondu může kdokoli. Zakladatelé fondu slibují, že váš příspěvek opravdu pomůže člověku z Humpolce a okolí, který pomoc potřebuje.

Kontaktní osoba pro žadatele i dárci

František Čmok, +420 705 856 400, nadacnifond@bernard.cz

Fond můžete kontaktovat ve všední dny od 9 do 15 hodin. Podrobnosti najdete na webu nadacnifond.bernard.cz.

Krátké ohlédnutí za Nocí literatury

Současní autoři, prezentace knih na netradičních místech – to je tvář série veřejných čtení Noc literatury. Cílem Noci literatury je zvýšit zájem veřejnosti o evropskou tvorbu. Organizují ji Česká centra ve spolupráci s EUNIC Praha, zahraničními ambasádami a nakladatelstvím Labyrint.

Knihovna Humpolec se k projektu připojila jako první v pelhřimovském regionu, a to v roce 2016. Partnery letošního ročníku byly město Humpolec a Krajské ředitelství Policie ČR Kraje Vysočina, proto se úvodním čtecím místem stalo místní Obvodní oddělení Policie ČR. Úryvek z knihy *Cizinka* italské spisovatelky a překladatelky Claudie Durastanti předčítala Dana Čírtková, vedoucí oddělení tisku a prevence KŘP Kraje Vysočina. Za přítomnosti npor. Petra Lhotského se účastníci Noci literatury dozvěděli i důležité informace o prevenci kriminality.

Procházkou přes Horní náměstí se posluchači přesunuli do obřadní síně městského úřadu. Říká se, že irský a český smysl

pro humor k sobě mají blízko. Novela *Klíč* velikána irskojazyčné literatury Máirtína Ó Cadhaina to potvrzuje. Dokladem byla ukázka z knihy v podání Jana Kotlíka.

Putování Humpolcem bylo zakončeno v Knihovně Jiřiny Zábranové, konkrétně v oddělení pro děti a mládež, které si již rok užívá nové prostory. Z díla norské autorky Niny Lykke zde četla Vladka Štaubertová. Interpretace knihy *Děti poslouchají Pink Floyd* německého spisovatele a novináře Alexandera Gorkowa se ujal Petr Lisý. Večer pokračoval hovory o literatuře u sklenky dobrého vína.

Noc literatury se v Humpolci povedla. Děkujeme všem, kteří k tomu přispěli – partnerům projektu, předčítajícím a také skvělým posluchačům.

Ludmila Trnková, Knihovna Jiřiny Zábranové

Oslavy Týdne knihoven 2022 v Humpolci

Každý rok začátkem října knihovny chystají pro své čtenáře a návštěvníky bezpočet zajímavých přednášek, výstav, předčítání a mnoho dalšího. Ani v Knihovně Jiřiny Zábranové tomu nebylo jinak. Tématem Týdne knihoven se stal nyní často skloňovaný pojem „udržitelnost“. Ochrana přírody, využití nových ekologičtějších zdrojů, recyklace nebo upcyklace a další.

V pořadí už dvacátý šestý Týden knihoven jsme zahájili čtením *Recyklovaných pohádek*. Příběhy Báry Nesvadbové o psu Garpovi přečetl malým čtenářům dětského oddělení tajemník města Jiří Fiala.

Světlem audioknih provedl studenty Gymnázia dr. Aleše Hrdličky spisovatel, publicista a pedagog Lukáš Vavrečka. Ten také představil svou novou příručku o „zvukových knihách“ s názvem *Nečtu! Poslouchám*.

Knihovnu navštívila výtvarnice, ilustrátorka, spisovatelka a tvůrkyně známého animovaného pořadu „Dějiny udatného českého národa“ Lucie Seifertová. Pro děti ze ZŠ Čejov připravila workshop o starých pověstech českých.

Středeční dopoledne bylo věnováno malým Humpoláčkům a klasickým českým pohádkám. Knihovní klubík rodičů s dětmi funguje v knihovně už rok a je součástí celostátního projektu Bookstart.

Střední škola informatiky a cestovního ruchu využila nabídky knihovny a představila fotografie a grafické práce svých studentů. Výstava „Z knihy na obraz“ začala vernisáží 5. října.

Léčitel František Hodač pomáhal nejen s bolavými zády při přednášce o reflexní terapii proti bolesti pohybového aparátu.

V pátek byla zahájena několikadenní burza vyřazených knih. Týden knihoven zakončilo autorské čtení humpoleckého básníka Jakuba Stejskala, který hovořil o své lyrické sbírce *Než se moře zdvihne*.

Bc. Zdeňka Komrsová
Knihovna Jiřiny Zábranové

Co se četlo v Týdnu knihoven? aneb Tipy na čtení

- **Recyklované pohádky** vydané v nakladatelství Albatros. Knížka obsahuje vyprávění známých osobností o tom, jak je důležité tříditi odpad.
- **Garpíškoviny** od Báry Nesvadbové. Veselé pohádky o hodném, dobromyslném, lidi i zvířata milujícím retrívrovi Garpovi, který se od narození dívá na lidský svět a události, které přináší, svýma očima.
- **Nečtu! Poslouchám** je příručka autorů Lukáše Vavrečky a Kláry Smolíkové, která čtenáře provede světem audioknih. Vydalo nakladatelství Universum.
- **České pohádky pro malé děti**, které přepravěla Eva Mrázková. Vydal CPress v letošním roce.
- **Než se moře zdvihne** – básnická sbírka humpoleckého autora Jakuba Stejskala z nakladatelství Dauphin.

Na vlnách s Petrem Voldánem

Jeden ze střeďečních listopadových večerů byl v knihovně věnován besedě s dlouholetým zahraničním rozhlasovým zpravodajem a spolupracovníkem České televize Petrem Voldánem. Hovořilo se o jeho rozhlasové a televizní práci, zejména o natáčení cestovatelské série „Postřehy odjinud“. Autor představil svoji knihu *Na vlnách s Petrem Voldánem*, kterou si můžete vypůjčit v knihovně. S Petrem Voldánem se znovu setkáme v listopadu příštího roku, tentokrát nad šálkem kávy.

Ludmila Trnková, foto: Zdeňka Komrsová

Zorka Ságlová

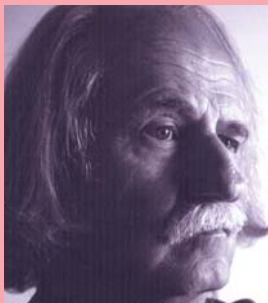
14. 8. 1942 Humpolec – 20. 11. 2003 Praha

malířka, textilní výtvarnice, performerka, fotografka

Po ukončení střední školy studovala v letech 1961–1966 Vysokou uměleckoprůmyslovou školu v Praze v textilním ateliéru prof. A. Kybala. Již v roce 1966 vystavovala v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě na výstavě „Konstruktivní tendence“ a v roce 1968 na výstavě „Nová citlivost“, kde byla nejmladší vystavující. V 60. letech se orientovala na konstruktivní geometrickou malbu a na obrazech a objektech zpracovávala strukturální princip atlasové vazby. Bodová struktura jejích obrazů vycházela ze způsobu kreslení textilní matrice.

V roce 1969 se zúčastnila výstavy ve Špálově galerii v Praze s instalací *Seno – sláma*, kde do výstavního prostředí přenesla přírodní materiály. Médii a výtvarnou obcí byla však instalace odsouzena, což vedle aktivit jejího bratra Ivana Jirouse přispělo k zákazu výstavní činnosti. V té době spolupracovala s manželem Janem Ságlem na vizuální podobě koncertů skupiny *The Primitives Group* a *The Plastic People of Universe* a v letech 1969–1972 realizovala několik konceptuálních akcí v přírodě. Také se vrátila k textilní tvorbě. Pracovala na několika rozměrných textilních tapiseriích, na nichž se objevuje motiv králíka, který provázal téměř každé její další dílo. Sbírala informace o významech králíčí postavy v různých dobách a kulturách a o způsobu jeho vyobrazení. To vše pak promítala do svých děl.

V roce 2019 jí byla in memoriam udělena Pamětní medaile dr. Aleše Hrdličky, která pro Humpolec představuje obdobu čestného občanství města.

Jan Ság

25. 3. 1942 Humpolec

fotograf

Již v dětství získal svůj první fotoaparát a od patnácti let se fotografování věnoval intenzivněji. Po maturitě na humpoleckém gymnáziu pracoval jako dělník, skladník, osvětlovač nebo kulisák. Od roku 1965 se začal živit jako nezávislý fotograf. V letech 1965–1969 fotografoval pro časopisy *Výtvarná práce* a *Výtvarné umění*, stal se členem Svazu českých výtvarných umělců. Po roce 1968 se dostal do prostředí českého undergroundu a dokumentoval akce a koncerty kapel *The Primitives Group* a *The Plastic People of the Universe*. Zachytil tak mnoho osobností z řad českého disentu.

Na počátku jeho tvorby byly fotografie černobílé, od 70. let začíná fotit barevně a stává se jedním z prvních autorů československé barevné fotografie. Zachycuje především krajinu, v níž hledá jakýsi příběh a její proměny. Dalším tématem jsou zákoutí světových kulturních metropolí, která navštívil také v rámci focení pro mezinárodní agentury a časopisy.

V roce 1989 založil sdružení fotografů – *Pražský dům fotografie*. Janu Ságlovi vyšlo několik fotografických knih: *Jihočeská krajina* (1985), *Severozápadní Čechy* (1985), *A co Paříž? Jaká byla?* (1987), *Paříž* (1989), *Krajina* (1995). Za tyto knihy získal mnohá významná ocenění.

Dušan Kadlec

21. 12. 1942 Humpolec – 12. 9. 2018 Halifax

akademický malíř

Výtvarné umění ho zaujalo již v dětství, a proto si po ukončení základního vzdělání zvolil Výtvarnou školu Václava Hollara v Praze. Tu však nedokončil, protože byl ve třetím ročníku vyloučen. Po složení zkoušek byl přijat na Akademii výtvarných umění v Praze, ale na studia nastoupil až po vynucené roční pauze, kdy pracoval v propagačním oddělení podniku Čemolen. Akademii absolvoval v roce 1967. Ještě před ukončením studií byl přizván na mezinárodní výstavu Expo 1967 v Montrealu a záhy se stal vyhledávaným malířem. V letech 1967–1968 se podílel na scénografiích koncertů skupiny The Primitives Group. V roce 1968 emigroval a s rodinou se usadil v Kanadě v Halifaxu. Velmi záhy se zde uplatnil jako malíř a jeho práce byly vystaveny na výstavě „Člověk a jeho svět“ v Montrealu.

Neustále se vzdělával nejen v malbě, kresbě, portrétu, ale i ve výrobě papíru, vazbě knih, zabýval se šperky, uměleckým restaurováním, studiem historie a jazyků. Celoživotním námětem se mu stala přístavní města, za jejichž ztvárnění získal prestižní cenu námořního dědictví od Muzea Mystic Seaport v Connecticutu, USA. V roce 2003 byla vydána v Halifaxu kniha obrazů Halifaxu, jeho díla jsou i v kanadských učebnicích a na poštovních známkách.

V roce 2019 byla Dušanovi Kadlecovi udělena in memoriam Pamětní medaile dr. Aleše Hrdličky.

Dagmar Kluchová
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci
(čerpáno z knihy *Humpolec v zrcadle času III, Osobnosti*)

Domácí řemesla v zimním období

V zimním období se dříve lidé věnovali nejrůznějším řemeslům, na která nebyl během léta čas. Zejména na vesnicích pak během zimy neměli možnost časté návštěvy města, kde by si různé potřeby mohli zakoupit. Cesty bývaly neschůdné, a tak si venkované museli většinu věcí vyrobit sami. Díky tomu se z nich stávali velice zruční řemeslníci.

Hospodáři si sami zajišťovali krytiny na své chalupy – **došky a šindele**. Šindele vyráběli ze dřeva. Ze špalků našťípali prkénka, která dohladka ořezávali na tzv. „vlku“ či „dědku“, což byl speciální truhlářský svěrák. Došky se dělaly ze žitné slámy, která se mlátila cepem. Slaměným smotkem pak byly došky převázány u tlustších konců stébel, rozděleny na poloviny a u vazby napíchnuty na mečík. Levá půlka se přehodila napravo a pravá nalevo. Poté je ještě hospodáři sešlápli a na špalku zarovnali tlustší konec sekyrkou.

Kromě došků si ze slámy lidé dovedli zhotovit i **obuv**. Slaměné boty vyráběli zejména pro zimní období, a to především kvůli zvýšení tepelné izolace nohou. Tvořili je tak, že jednotlivé slaměné provazce svazovali nitěmi. Spodní část mohla být podložena např. filcem.

Ze slámy se dělaly i **ošatky** na pečení chleba. K výrobě se využívala hlavně žitná cepová sláma. Z té musely být odstraněny postranní listy i klasy. Takto přebraná sláma byla splétána v kruhu, přibližně v tloušťce prstu.

Dále se doma dělaly **opálky**, jejichž horní okraj byl upleten ze smrkových proutků. Poté se vyrobily tzv. mečíky z jedlového nebo borového dřeva, na obou koncích zašpičatělé. Následně se mečíky zapichovaly do čtyřhranných držadel připevňovaných na prut, čímž vznikla dutina. Nakonec se kostrou opálky propletly smrkové kořeny. Ty se oddělovaly na jednotlivé provazce většinou čerstvé. Pokud byly už zaschlé, musely se nejdříve spařit vřelou vodou.

Podobný postup se používal rovněž k výrobě **košů** na sbírání brambor. Avšak jejich tvar byl podlouhle čtverhranný. Z proutí se také pletly různé nůše.

Téměř v každé vesnici býval dříve někdo, kdo se zabýval výrobou **košťat**. Ta se vyráběla z březových metel. Ty nejdelsí a nejrovnější se zbavily kůry a použily se jako držadlo. Pak se svázaly kolem držadla vrbovým proutkem přibližně čtyři metly, u konců zkřížené. Obě půlky se kousek níže stáhly opět vrbovým proutkem k sobě. Aby koště zhoustlo, nastrokalo se zesponu několik delších metel a vše se opět svázalo. Ke koštěti patřila i tzv. duše, což bylo košťátko utvořené z kratších metliček. To se vložilo zesponu do koštěte a ve tvaru osmičky se k němu přivázalo. Metly, které vyčnívaly, seřizl košťatář nožem. Koště pak ještě naplocho sešlápl.

Mgr. Markéta Jiříčková
Muzeum dr. Aleše Hrdličky

Komu dobře tráví, toho život baví

Pokud jste během letošního roku v Zálesí četli příspěvky na téma zdraví, mohli jste si přírodní cestou pomoci k tomu, abyste se cítili lépe. Zbavit se některých bolestí, fyzických i duševních, doplnit životní energii anebo si zlepšit kvalitu spánku.

V posledním letošním čísle se podíváme na to, jak se lépe starat o zažívání. Správná výživa je téma, o kterém se mluví neustále, a také se velmi často mění. Jednou je zdravé něco, podruhé zas něco jiného. O tom tu řeč ale nebude. Koukneme se na zoubek tomu, co nám může pomoci, když se stane nějaká dietní chyba a náš trávicí a zažívací trakt přestane fungovat tak, jak bychom potřebovali.

Kdybychom nahlédli do své dutiny břišní, nestačili bychom se divit, kolik se tam toho vejde. Nemluvě o složitých procesech, které se odehrávají 24 hodin denně, nebo třeba když spolkneme první sousto. Zde je pár zajímavých údajů, které nám trávicí soustavu trochu přiblíží.

Délka střeva člověka je přibližně 7 metrů. Z toho 3–5 metrů připadá na tenké střevo. Trávenina tudy prochází 7–9 hodin. V tlustém střevě setrvá až 30 hodin.

Velikost vstřebávací plochy střeva může být až 300 m čtverečních.

75 % stolice tvoří voda, 17 % tvoří zbytky potravy, odloučené buňky ze střevní sliznice a asi 8 % jsou střevní bakterie. Běžný objem stolice činí 60–180 g.

Žaludek je schopen se z běžné délky 25 cm a objemu 1–1,5 l zvětšit natolik, že pojme až 4 l hmoty. Za jeden den vyprodukuje 3–4 l žaludečních šťáv.

Průměrný člověk sní 780 kg potravy za rok.

To je pár údajů, jen abychom si uvědomili, že pro nás trávicí soustava dělá mnohem víc, než jen vylučuje přijaté jídlo. Kromě toho, trávení si ani na chvíli neodpočine, a to bez ohledu na to, jestli zrovna jíte, nebo ne. Měli bychom se o něj starat stejně jako o ostatní orgány v těle.

Proces trávení nám dává živiny a každodenní sílu. Při pocitech plnosti, nevolnosti či nadýmání je vhodné mít po ruce správné bylinky a koření, které trávení podpoří a urychlí. Mohou se však užívat i preventivně. Kromě nám již známých a několikrát zmíněných, jako je máta peprná, kopr vonný nebo heřmánek pravý, jsou tu i další:

Majoránka zahradní

Majoránka by neměla chybět v žádném tučném jídle. Látky v ní obsažené účinně zrychlují proces postupu potravy trávicím traktem.

Muškatový oříšek

Výborně působí na trávení, zejména dokáže zmírnit dlouhodobé potíže, zklidňuje sliznici.

Bobkový list

List vavřínu ušlechtilého se přidává do jídel nejen pro zajímavé aroma, ale obsahuje i látky, které zrychlují štěpení tuků, zlepšují činnost jater a podporují tvorbu žluči.

Saturejka zahradní

Vhodná do těžších jídel, jako jsou luštěniny, a k nadýmavé zelenině (květák, kapusta, cibule). Zlepší trávení a působí proti nadýmání, ale také proti průjmům. Pravidelné pití čaje ze saturejky celkově vylepší trávení.

Rozmarýna lékařská

Látky v ní obsažené působí na produkci žluči, což skvěle prospívá trávení – proti pocitu těžkosti po jídle nebo nadýmání.

Karob

Plody stromu rohovníku obecného posilují žaludeční sliznici a celkově prospívají tělu. Karob „dohlíží“ na správnou tvorbu žaludečních šťáv a příznivě ovlivňuje trávení.

Některé byliny a koření můžeme mít celoročně při ruce i v čerstvé podobě, většinu jich ale najdeme v sušené podobě v šuplíku s kořením. První pomoc při obtížích je tak na dosah ruky.

Krásný zbytek roku 2022 a Vánoce prožité v klidu a pohodě.

Linda Sýkorová

O skautském kroji

Každé lidské společenstvo, které sdružuje jednotlivce podobných zájmů, si vytváří vlastní vnitřní pravidla, tradice a symboly, jež jeho členy odlišují od zbytku společnosti a současně jim usnadňují identifikovat se s daným společenstvím a veřejně se k němu přihlásit. Z jen málo vzdálené minulosti lze připomenout insignie a slavnostní úbory např. slavného cechu řeznického či stavu hornického, dodnes si své dávné zvyklosti pečlivě střeží třeba myslivci.

Jedním z nejviditelnějších způsobů, jak projevit svou příslušnost k určitému společenstvu, je obléci jeho jednotný oděv – uniformu. Pojem „uniforma“ je sice typicky spjat s vojensky organizovanými tělesy, jeho synonymum „stejnokroj“ nám však již zní povědomě i ve spojení s občanskými spolky.

Svou „uniformu“ mají od samých počátků i skauti a podle tradice založené Antonínem Benjaminskem Svojsíkem ji označují jako „kroj“. Svojsík se tímto slovem snažil distancovat od militarismu, a naopak akcentoval národní rozměr skautingu – vždyť předobrazem tohoto pojmu byl sokolský kraj či kraj lidový. Náš kraj se průběžně měnil a vyvíjel, z čehož dnes mají

šátková řada

největší radost skautští sběratelé, kteří usilovně pátrají po rozmanitých variantách součástí historických krojů.

Skautský kraj není pouhou samoúčelnou libůstkou, ale nese v sobě silný (sebe)výchovný prvek. Oblečením kroje se skaut veřejně hlásí ke skautským ideálům, stává se reprezentantem celého skautského hnutí a hodnot, které ztělesňuje, před veřejností. Skautský kraj se vymyká běžnému občanskému oděvu, přitahuje pozornost okolí, a skaut v kroji je tak přirozeně „na očích“. Skutečný skaut však v kroji nepociťuje ostych, ale hrdost. Kraj je skautovi vizitkou i před jeho druhy, neboť potká-li skaut skauta, dokáže jedním pohledem z kroje vyčíst řadu informací.

Jak tedy současný skautský kraj vypadá? Jeho základem je košile s krátkým či dlouhým rukávem. Košile má dvě náprsní kapsy se zapínacími klopami a na každém rameni je našit krátký nárameník – tunýlek. Pozemní skauti nosí košile pískové barvy, košile vodních skautů jsou tmavomodré. Naše středisko sdružuje pozemní skauty, a proto se dále budeme věnovat pouze jejich kroji.

Levý rukáv košile slouží jako stručný adresář – domovenka, číslo oddílu a obrázkový znak družiny prozradí, z jakého města a z které jednotky skaut pochází; u rádců družin a vedoucích jsou tyto nášivky doplněny o štítek, který označuje zastávanou funkci (např. vůdce oddílu nosí zelený štítek se dvěma žlutými „V“, vůdci střediska náleží „véčka“ čtyři).

Pravý rukáv podává zprávu o dovednostech, které si majitel kroje osvojil. Prostor pod nášivkou se znakem světového skautského hnutí, která se nosí na pravém rameni, je totiž určen pro odznaky za podstoupené zkoušky a výzvy (velmi ceněná jsou tzv. tři orlí pera za 24 hodin hladu, mlčení a samoty), za složené skautské odborky, či vlčky a světýlka v případě vlčat a světlušek. Později tyto odborky vystřídají nášivky s emblémy absolvovaných skautských vzdělávacích akcí (tzv. lesních kurzů a lesních škol).

skaut

Na nejčestnějším místě krojové košile – nad levou kapsou, na srdci – se nosí slibový odznak. Klopa levé kapsy prozradí, kolik let skaut odsloužil, neboť za každý rok obdrží jeden bronzový, za každých pět let jeden stříbrný a za každých deset let jeden zlatý odznak ve tvaru lipového lístku. Nad hranou klopy levé kapsy je místo pro stužky získaných vyznamenání, vprostřed levé kapsy pak úspěšní absolventi vůdcovské zkoušky nosí vůdcovský odznak.

Pravou náprsní kapsu zdobí krásný, postupně se proměňující odznak stezky skautů a skautek – za každý dovršený stupeň stezky přibude k odznaku další dílek, takže odznak roste spolu s nositelem. Těsně nad pravou kapsu patří tzv. mezinárodní domovenka se státní vlajkou a nápisem Czech Republic.

Od levého nárameníku vede do levé náprsní kapsy košile dvojitá šňůrka skautské pištalky v barvě odpovídající výchovné kategorii: žlutá šňůrka se používá na kroji vlčat a světlušek, zelená v případě skautek a skautů, roverům a rangers patří šňůrka červená, dospělým modrá a bílá šňůrka je určena vůdcům.

Nepřehlédnutelnou součást kroje tvoří šátek. Nejnověji se barvy šátků skládají do tzv. šátkové řady – šátek věkově mladší výchovné kategorie je opatřen barevným lemlem odpovídajícím barvě šátku navazující výchovné kategorie. Nejmladší děti – benjamínci mají oranžové šátky se žlutým lemlem, žlutý šátek vlčat a světlušek je lemován tyrkysově, tyrkysový šátek skautů a skautek má vínový okraj, roveři a rangers nosí šátek vínové barvy s fialovým lemováním a dospělým náleží fialový

šátek s šedou obrubou. Šedé šátky s příslušným odznakem oblékají absolventi lesních kurzů a lesních škol. Cípy šátku se kolem krku spínají koženým turbánkem, který si každý správný skaut umí uplést sám, a takto sepnutý šátek se nosí pod límcem košile v případě dívčího a ženského kroje, nebo přes límec košile v případě chlapeckého a mužského kroje.

Kroj doplňují jednobarevné, v létě krátké a v zimě dlouhé kalhoty opatřené koženým či kurtovým opaskem s tradiční kovovou přezkou, na níž je vyražena skautská lilie a heslo „Buď připraven“. Ikonickým, a přesto dnes stále řidčeji vídaným doplňkem skautského kroje je kulatý zelený klobouk s koženým řemínkem namísto stuhy a širokou krepkou, promáčknutý ze čtyř stran do typického tvaru. Uznávám, že je drahý a pro dnešní aktivity poněkud nepraktický, ale ke skautskému kroji prostě patří.

Pokud jste dočetli až sem a lámete si hlavu, proč jsem se o skautském kroji rozepsal zrovna v předvánočním Zálesí, pak vězte, že jde o záměr. Máte-li v rodině skautíka, kterému nějaká krojová součást či doplněk chybí, můžete Ježíškovi vypomoci vhodnou nadílkou. Nepřeberné množství velkých i malých dárků pro všechny skauty nabízí oficiální junácký obchod JUNSHOP na www.junshop.cz.

Milí přátelé, čtenáři Zálesí, za Junák – český skaut, středisko Orlík Humpolec, z. s., vám z celého srdce přeji krásné Vánoce a šťastné vykročení vstříc novému roku 2023.

Tomáš Horký – Horymír

ranger

dospělí

100 let národní házené v Humpolci

Humpolec je skutečným místem sportu. Například házená zde letos oslaví významné jubileum – totiž 100 let od svého založení. První záznamy se datují do roku 1922, kdy se prvními propagátorkami tohoto sportu překvapivě staly ženy. Házená se objevuje při fotbalovém klubu AFC a muži (dorostenci) se zapojují do soutěží až v roce 1930, tehdy organizovaných v rámci sokolských žup.

K rozhovoru jsme rádi oslovili Mgr. Jiřího Fialu.

O humpolecké házené by se daly napsat možná celé kroniky. Kdybyste ale měl říct úvodem několik slov jen za sebe. Co vám tento sport přinesl a přináší do života?

Domnívám se, že na Vysočině nebude mnoho oddílů, které by se mohly pochlubit tak dlouhodobou nepřetržitou činností, jako je náš humpolecký oddíl české, resp. nově národní házené. Rád zdůrazňuji, že se jedná o náš jediný ryze národní sport, který byl až do poválečných let velice oblíben a rozšířen ve valné většině našich obcí. A co přinesl mně osobně? Všestrannou tělesnou přípravu, a především kolektivní pojetí. Je to sport sice tvrdý, ale svým pojetím krásný a moudrý. Když to zrekapituluji, tak se mu nepřetržitě aktivně věnuji již bez mála 50 let, a to v počátcích jako hráč, potom trenér mládežnických družstev a nyní jako trenér druholigových mužů. Posledních asi 20 let působím jako funkcionář a několikáté funkční období i jako předseda oddílu národní házené TJ Jiskra Humpolec.

Můžete prosím popsat vaše úplné začátky s házenkářským míčem v ruce? Co nebo kdo vás k tomuto sportu přivedl?

K aktivní házené mě přivedli rodiče ve čtvrté třídě základní školy, tj. asi v deseti letech. Předtím jsme s otcem a bráchou pravidelně chodili jako diváci na ligovou mužskou házenou. Pokud si vzpomínám, vlastně jsem se organizovaně ani jinému sportu v dětství nevěnoval. Samozřejmě jsme s kamarády z Panského vrchu chodili v létě čekat fotbal na školní hřiště v Podhradí, na podzim hráli „pozemák“ a tenis, kde se dalo, a v zimě hráli hokej na rybníku Dvůrák. Ale to všechno jenom ryze amatérsky a klidně bez rozdílu věku nás zúčastněných chlapců. No a pak jsem se se spolužáky ze základky a s bráchou nějak „přimotal“ na hřiště házené, kde nás tehdejší legendární trenér pan Josef Krška oslovil s tím, že bychom se tomuto krásnému sportu měli věnovat pravidelně a organizovaně. A tak to vlastně všechno začalo.

Tento sport měl u nás svá úspěšná, ale i ta méně úspěšná období... Která zde určitě stojí za zmínku?

Je s podivem, že vždy v těch nejtěžších a nejsložitějších dobách našeho národa se právě sportovci dokázali semknout kolem „české házené“ a právě v průběhu okupace a v normalizačních dobách náš sport prožíval léta neúspěšnější, a to jak počtem registrovaných hráčů oddílů, tak počtem družstev působících v soutěžích. Naopak nejméně úspěšná pro humpoleckou házenou byla padesátá léta, kdy mnoho rodin, a tím i hráčů odcházelo do pohraničí a aktivní činnost se téměř zastavila. Výjimkou byly následující roky 1953, kdy humpolečtí muži na dva roky okusili, co to znamená hrát nejvyšší soutěž v české házené – I. ligu, do které se v roce 1967

na čtyři roky vrátili. Osmdesátá léta naopak přinesla mnoho úspěchů v mládežnických kategoriích, kdy se starší žáci stali v letech 1972 a 1977 přeborníky České republiky a tentýž mistrovský titul získali dorostenci v roce 1975. I přelom století byl spojen s výraznými úspěchy, kdy od roku 1999 do roku 2003 hrály humpolecké ženy úspěšně nejvyšší soutěž I. ligu a družstvo mužů v letech 1997 až 2001 ligu druhou. Vždy to však bylo pevně spojeno s trenéry a funkcionáři oddílu, kteří v celé jeho historii nezištně zajišťovali přípravu a chod celého oddílu, na které měl náš oddíl bezesporu velké štěstí. Za to jim určitě patří naše obrovské poděkování a úcta.

Humpolecká házená je tu s námi již sto let, jak si tedy celkově vedla? Na stránkách vašeho klubu čtete, že to byla právě družstva dorostenců, kteří se zasadili o jisté nesmazatelné úspěchy.

Jak jsem již předeslal v přechozí odpovědi, již v roce 1945 postoupili humpoleckí dorostenci mezi čtyři nejúspěšnější družstva Československa, na což navázaly v roce 1949 mistrovským titulem i dorostenky. Poté v letech 1972 a 1977 se stali mistry ČSR žáci a následně v roce 1974 a 1975 byli stejně úspěšní opět dorostenci. Ale ani v pozdějších letech 1981–1990 nechyběla vítězství v Jihomoravském oblastním přeboru a následný postup na Mistrovství ČR a do Poháru ČR v mládežnických kategoriích jak chlapců, tak i dívek. Rád bych na tomto místě zmínil alespoň základní výčet jmen trenérů, kteří se nejvíce do historie české házené v Humpolci zapsali. Jsou to většinou jména i bývalých aktivních hráčů oddílu, jako jsou Racek, Berber, Dr. Hásek, Krška, Fiala, Váňa, Šimek, Rozkovec, Váca, Vošický, Šafránek a další.

Jakých soutěží a tradičních turnajových utkání se humpolecká družstva házené účastní dodnes?

V aktuální sezoně 2022/2023 působí v Jihomoravském oblastním přeboru 7 družstev, a to družstvo žen, dorostenek, dvě družstva starších zákyň, starší žáci a družstva mladších zákyň a mladších žáků. Samozřejmě bych neměl zapomenout na družstvo našich mužů, které již 11. sezonu působí v moravské skupině druhé nejvyšší házenkářské soutěže – II. lize.

Jak se házená v Humpolci vracela do zajatého rytmu po covidové – téměř dvouleté – přestávce?

Všichni jsme s obavami hleděli na návrat především hráčů mládežnických kategorií po soutěžní odmlce, způsobené pandemií covidu. Nakonec se ale obavy nenaplnily a již nyní můžeme konstatovat, že se naše členská základna nejenže

Soustřední starších žáků – Mistrů ČR v národní házené, na hájovně Orlovy v létě 1975.
Zhora sedí : J.Váca-trenér E.Kameníková (Horká) J.Horký-trenér
Druhá řada : Vl.Fiala J.Langr J.Vlastník Horký V.Brož
první řada : J.Zach J.Fiala J.Váca J.Naubauer J.Papež V.Jenč M.Dolejš

rychle vrátila na původní stavy, ale dokonce ještě výrazně narostla. Zkrátka se nám většina hráčů ke sportu vrátila, a dokonce přivedli i své kamarády.

Jak si vedou naši házenkáři co do soutěže a umístění v letošním roce?

U druhoholigového družstva mužů byla situace v podzimní části házenkářské sezony o to složitější, že probíhala plánovaná generální rekonstrukce našeho hřiště v Podhradí, na kterou jsme již mnoho let čekali. Proto muži museli odehrát veškerá svá utkání na hřištích soupeřů nebo na zapůjčeném hřišti v Jihlavě. A tak obsadili prozatím až osmou příčku v tabulce se ziskem šesti bodů. Ale na druhou stranu lze předpokládat, že když veškerá utkání na jaře příštího roku odehrají doma, na novém hřišti, jistě se naše postavení v tabulce vylepší. Rovněž ostatní družstva působící v oblastním přeboru musela odehrát své zápasy pouze na hřištích soupeřů, a tak i u nich lze očekávat, že se budou chtít na jaře před svými diváky v Humpolci vytáhnout. K zimní přípravě lze uvést, že národní házená má výhodu v tom, že intenzivní příprava probíhá po celý rok. Svazem národní házené i naším oddílem jsou organizovány Zimní halové poháry a přípravné turnaje v průběhu celé zimy až do zahájení jarní části soutěží. Takže určitě budeme na nadcházející jaro řádně připraveni. A samozřejmě zveme všechny naše věrné diváky k návštěvě nově zrekonstruovaného areálu stadionu v Podhradí. Opravdu se na vás těšíme!

Zuzana Holčíková

Kvíz s vůní Vánoc

1/ Jehličnan, který v roce 2015 nahradil předchozí vánoční strom, se rozsvěcuje na první adventní neděli na humpoleckém Horním náměstí. Je to:

- a) smrk ztepilý
- b) borovice douglaska
- c) jedle kavkazská

2/ Původní nemocný smrk, který byl na náměstí od roku 1947, musel být pokácen. Stalo se tak 8. října 2015. Strom však nadobro z náměstí nezmizel. O dva roky později se vrátil ve formě skulptury připomínající slavného humpoleckého antropologa Aleše Hrdličku. Víte, kdo je autorem totému s řezbami obličejů z různých světadílů?

- a) umělecký řezbář Josef Špicl z Hamrů u Havlíčkova Brodu
- b) umělecký řezbář Miroslav Kříž z Jasenné
- c) sochař Čeněk Vosmík z Humpolce

3/ Něžné tóny Humpolecké zvonkohry nás provázejí adventním časem již od roku 2020. Dokážete určit, kde je zvonkohra umístěna?

- a) na věži kostela sv. Mikuláše
- b) na věži evangelického kostela
- c) na střeše budovy kina

4/ Jakou výstavu s tematikou zimy a Vánoc můžete navštívit v Muzeu Humpolec na Horním náměstí od 4. 12. 2022 do 8. 1. 2023?

- a) Loutky a Vánoce na Vysočině
- b) Zima na Zálesí
- c) Peklo

5/ Na této vánoční výstavě uvidíte mimo jiné i betlémy. Zkusíte zapátrat v paměti a určit, kdy a kde byl postaven první betlém v Čechách.

- a) v 16. století na Starém Městě pražském
- b) v polovině 17. století v rotundě sv. Jiří na hoře Říp
- c) kolem roku 1435 v želivském klášteře

6/ Adventní věnec se čtyřmi svíčkami je zvyk relativně nedávný – rozšířil se až v polovině 20. století. Svíce symbolizují čtyři týdny do narození Ježíše. Víte, jakou by měly mít barvu podle katolického vyznání?

- a) Zlatou – zlatá barva symbolizuje světlo a bohatství a nejlépe vynikne na svátečním věnci.
- b) Bílou – bílá barva symbolizuje nevinnost a sváteční atmosféru.
- c) Tři svíce fialové a jedna růžová. Fialovou barvu oblékal i kněz. Na třetí adventní neděli však mohl nosit i roucho růžové. Tato barva odkazuje na naději upřenou ke zrození Ježíše Krista.

7/ To, že na svátek sv. Barbory se trhají třešňové větvičky, je všeobecně známo. Jak však vypadal tento svátek v průběhu 19. století a na začátku století dvacátého?

- a) Probíhala slavnostní procesí zakončená cirkusovým představením na náměstích/návsích, při nichž se rozdávaly větvičky třešní.
- b) Trhaly se větvičky třešní a ty se namáčely do octové vody před umístěním do vázy. Lidé věřili, že ocet zpomalí kvetení, květy budou bělejší a vydrží do konce adventu.
- c) Konaly se obchůzky Barborek – žen v bílých převlecích s tvářemi zahalenými bílými rouškami, které rozdávaly ovoce hodným dětem a těm zlobivým hrozily vařečkou.

8/ Jednou z venkovských tradic, které už téměř vymizely, byly tzv. Lucky. Zahalené ženy v bílých plachetkách s pomoučnými obličejí chodily od stavení ke stavení. Kontrolovaly, zda panímámy nepředou, či netkají, jinde zase strašily děti. Který den se tato tradice držela?

- a) 7. prosince
- b) 13. prosince
- c) 26. prosince

9/ Dnes si Štědrý večer spojujeme zejména s dáváním dárků pod stromček. Dárky samozřejmě nosí Ježíšek. Vždy tomu tak ale nebylo. Tento zvyk k nám pronikl z německy mluvících zemí poměrně nedávno a dárky se začaly dávat až v době mezi světovými válkami. Kdo však přinášel dárky před Ježíškem?

- a) sv. Mikuláš
- b) sv. Silvestr
- c) sv. Štěpán

10/ Vánoce nás provází také řada pranostik. Některé se pojí s hospodářstvím, úrodou, jiné s počasím. Necháme se inspirovat i dnes? Tipněte si, co se stane, když fouká na sv. Štěpána vítr.

- a) následující rok porostou hojně houby
- b) následující rok bude draho
- c) následující rok bude sucho a málo obilí